

A Győri Ítéltábla a dr. Sántha Gergely ügyvéd által képviselt **felperes neve felperesnek** a Kolozsvári & Waldmann Ügyvédi Iroda által képviselt **alperes neve alperes** ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a tatabányai Törvényszék 2019. október 22. napján kelt 5.P.20.166/2018/36. számú közbenső ítélete ellen az alperes által 37. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

k ö z b e n s ő í t é l e t e t

Az ítéltábla az elsőfokú közbenső ítéletet helybenhagyja.

Az ítéltábla a felperes másodfokú eljárásban felmerült költségét 25.400 (huszonötezer-négyszáz) forintban, az alperes másodfokú eljárásban felmerült költségét 73.400 (hetvenháromezer-négyszáz) forintban állapítja meg.

Ez ellen a közbenső ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

1. Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 2005. november 16-án (helyesen: november 17-én) deviza alapú személygépjármű pénzügyi lízing finanszírozási kérelme alapján a peres felek között 2005. november 17-én ... szerződésszámon egyedi pénzügyi lízingszerződés jött létre. A szerződésben a felperes által megvásárolni kívánt személygépkocsi vételára bruttó 3.175.000,-Ft-ban, a felperes tőketartozása 2.540.000,- Ft-ban, az általa fizetendő első lízingdíj 317.500,-Ft-ban került meghatározásra. A szerződés szerint a felperesnek 2005. december 15-től minden hónap 5-ig 100 havi futamidő alatt havi 37.251,-Ft összegű rendszeres lízingdíjat kellett az alperes részére megfizetnie. A szerződésben mértékadó devizanemként svájci frank (CHF) került meghatározásra. A felperes a szerződés megkötésekor a „Havi fix” - fix törlesztő részletekkel rendelkező deviza alapú konstrukciót választotta. A szerződés szerint- egyezően az alperea PLA/2005.06.01. számú üzletszabályzatának I.7. pontjában írtakkal - a kamatváltozás II. (árfolyamváltozás) elszámolása a szerződés szerint a futamidő végén történik azzal, hogy árfolyamváltozás esetén a futamidő azonos törlesztő részletekkel meghosszabbodik, vagy az árfolyamváltozás visszajáró összegét az alperes a felperes részére visszautalja. Az egyedi lízingszerződés tartalmazta azt a nyilatkozatot, hogy annak aláírásával a felperes a lízingszerződés részét képező PLA/2005.06.01. üzletszabályzatban (továbbiakban: üzletszabályzat) foglaltakat megismerte, és azokat magára nézve kötelezőnek ismeri el.
2. Az üzletszabályzat I.6. pontja a normál deviza konstrukciót úgy definiálta, hogy amennyiben a mértékadó devizanem nem forint, a lízingbevevő a kamatváltozás II.-t a lízingbeadó

hirdetménye szerint köteles fizetni. Az I.10. pont alapján a lízingdíj magában foglalja a lízingbevevő tőketartozását (a lízingtárgy nettó beszerzési árát) és a tőkére számított ÁFÁ-t, valamint a kamatot. A I.11. pontja szerint a mértékadó devizanem az egyedi lízingszerződésben meghatározott devizanem. Az I.12. c) pontja értelmében amennyiben a mértékadó devizanem egyéb - forinttól vagy EURO-tól eltérő- úgy a mértékadó kamatláb a londoni bankközi piacon a mértékadó devizanemben háromhavi időtartamra jegyzett, a Reuters Monitor Money Rate Service „LIBOR” elnevezésű oldalán a mértékadó devizanemben 1 hónapos kamatperiódusra közölt, éves százalékban kifejezett LIBOR kamatláb a mérvadó. Az üzletszabályzat I.13. pontja szerint a kalkulációs kamatláb az 1 hónapos bankközi referencia-kamatláb (BUBOR) + 4%. Az I.15. pontja értelmében az árfolyam a Takarékbank Rt. által a mértékadó devizanemre kiemelt ügyfelek számára jegyzett hivatalos, forintban kifejezett árfolyam. Az I.16. pont alapján a mértékadó árfolyam a mértékadó devizanem vételi árfolyama, az egyedi lízingszerződés létrejötte napján. Az üzletszabályzat I.18. pontja értelmében a) Kamatváltozás I.: a mértékadó kamatláb változása függvényében meghatározott kamatkülönbözet, b) Kamatváltozás II. (árfolyamváltozás): a mértékadó árfolyam és a fizetési esedékesség napján aktuális deviza eladási árfolyam változásának függvényében az alábbi képlet szerint meghatározott kamatkülönbözet: $\text{kamatváltozás II.} = \text{fizetési kötelezettség} \times ((\text{fizetési esedékesség napján aktuális deviza árfolyam} / \text{mértékadó árfolyam}) - 1)$, c) Kamatváltozás III. (árfolyamváltozás): a lízingszerződés futamidő lejártá előtti megszűnésekor fizetendő - ki nem terhelt - kamatkülönbözet, amelynek mértéke a szerződés megszűnésének eseteit szabályozó rendelkezésekben külön kerül meghatározásra.

3. Az üzletszabályzat II.4. pontja szerint az esedékessé vált lízingdíjakra jutó kamatváltozás II-t a lízingbeadó utólag - a hirdetményben közzétett gyakorisággal - terheli ki, amennyiben a még ki nem terhelt valamennyi kamatváltozás II. összege legalább a hirdetményben meghatározott mértéket eléri. A szerződés megszűnésekor a lízingbeadó a még ki nem terhelt valamennyi kamatváltozás II-t kiterheli, illetve jóváírja. Az üzletszabályzat III.1.f) pontja alapján a lízingbevevő köteles a lízingbeadó székhelyén és a fióktelephelyén kifüggesztett hirdetmény szerinti költségeket -azok felmerülése esetén- megtéríteni. A lízingbeadó a költségeket az azok felmerülésekor hatályos hirdetmény szerint jogosult megállapítani.
4. A lízingszerződésben rögzített 100 havi futamidő 2014 márciusában letelt, azonban a felperes az alperes által készített elszámolások és felhívások alapján még 2015. február, március és április hónapban teljesített a felperes részére törlesztést, így összesen az alperesnek a lízingszerződéssel kapcsolatban 4.968.035,-Ft-ot fizetett meg.
5. A törvényszék rögzítette, hogy az alperes 2015. április 27-én kelt elszámoló levele szerinti elszámolás felülvizsgálnak minősül.
6. A felperes többször módosított kereseti kérelmében elsődlegesen annak megállapítását kérte, hogy a perbeli szerződés a felek egybehangzó akaratának hiányában és a kötelező írásbeliség követelményének megsértése miatt nem jött létre. Másodlagosan annak megállapítását kérte, hogy a perbeli lízingszerződés érvénytelen, mert az az 1996. évi CXIII. törvény (Hpt.) 213. § (1) bekezdésének b) és c) pontjába ütközik. Harmadlagos kereseti kérelmében ugyancsak a szerződés érvénytelenségének megállapítását kérte arra hivatkozva, hogy az tisztességtelen, mert felel meg Hpt. 213. § (6)-(7) bekezdésében írtaknak, az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatási kötelezettségének az alperes nem tett eleget. A másodlagos és harmadlagos kereseti kérelmében az érvénytelenség jogkövetkezményeként a perbeli szerződésnek az ítélethozatal

napjáig történő hatályossá nyilvánítását és az alperes 1.275.446,- Ft tőke és annak 2015. január 1. napjától a kifizetés napjáig járó kamatai megfizetésére kötelezését kérte.

7. Harmadlagos kereseti kérelmét arra alapította, hogy külön okiratba foglalt kockázatfeltáró nyilatkozatot nem írt alá. Az árfolyamkockázattal kapcsolatban az alperestől kapott tájékoztatás tartalmilag nem volt megfelelő, mert az nem tartalmazta a kamatparitás fogalmát és érvényesülésének következményeit, a jövőbeni (forward) árfolyam számításának lehetőségét és módszerét, a CHF/Ft árfolyam alakulásának történelmi trendjét az elmúlt 20 évben, valamint a deviza elszámolású és a forint elszámolású kölcsönök eltérő törlesztési karakterisztikáját. Az alperesi a tájékoztatás nem felelt meg az EUB ítéleteiben - így különösen az EUB C-51/17. számú és az EUB C-186/16. számú ítéletben írtaknak. Ezt meghaladóan hivatkozott arra, hogy a deviza konstrukcióval kapcsolatos rendelkezéseket az alperes az üzletszabályzat különböző fejezeteiben helyezte el, így azok áttekintése a fogyasztó számára nehézséget okozott. Állította, hogy a perbeli szerződés kamatváltozás II. pontja, az üzletszabályzat 17., II.4., VI.18. b) és c) pontjai valamint VIII.3. pontjai tisztességtelen, ezért az egész szerződés érvénytelen.
8. Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a szerződés létre nem jöttével kapcsolatos érvelés alaptalan. A felperes hivatkozásával ellentétben a szerződés nem tartalmaz befektetési elemeket. A szerződés nem szenved alaki hibában, mert az azt aláíró személy az alperes ügyleti képviselőjeként eljárhatott. A másodlagos kereseti kérelemmel kapcsolatban rámutatott, hogy a Hpt. 212-214/C. §-ai a perbeli lízingszerződésre nem vonatkoznak, a Hpt. 210. § (1) és (2) bekezdésében rögzített követelmények pedig a szerződés elválaszthatatlan részét képező üzletszabályzatra és hirdetményre tekintettel teljesültek. Előadta, hogy az általános szerződési feltételek megismerhetőségét az ügyfélforgalom számára nyitott üzlethelyiségeiben, irodáiban és honlapján is biztosította. Az árfolyam változásából eredő kockázatra vonatkozó tájékoztatási kötelezettségének az üzletszabályzatban eleget tett. Arról nem kellett tájékoztatnia a felperest, hogy a hosszabb távra kötött szerződés teljes futamideje alatt mi lehet az árfolyamváltozás iránya, felső határa. A szerződés gondos áttanulmányozásával az árfolyam kockázat a felperes számára megismerhetővé vált. Az üzletszabályzat tartalmazza a rendkívüli árfolyamesemény fogalmát, melyből egyértelműen kiderül, hogy az árfolyam szélsőséges mértékben is változhat. Az alperes képviselőjében eljáró kereskedő a szerződés megkötésekor szóban is tájékoztatta a felperest az árfolyamváltozás kockázatáról. Hangsúlyozta, hogy a tájékoztatás vizsgálata során az általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő fogyasztó zsinórmértéke az irányadó. A felperes azonban nem tekinthető ilyennek, mert saját előadása szerint sem tanulmányozta át a szerződést kellő figyelemmel annak aláírása előtt.
9. Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott közbenső ítéletében megállapította, hogy a peres felek között 2005. november 17-én létrejött .../05. számú lízingszerződés érvénytelen.
10. Ítéletének jogi indokolásában megállapította, hogy a perbeli szerződés az 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 685. § e) pontja alapján fogyasztói szerződésnek minősül. A Ptk. 205.§ (1) és (2) bekezdésére utalva nem találta alaposnak a felperes elsődleges, a szerződés létre nem jöttének megállapítására irányuló kereseti kérelmét. Rámutatott, hogy a szerződés aláírását követően az alperes főkötelezettségének eleget tett, az adós a pedig törlesztési kötelezettsége teljesítését megkezdte. A felperes ezért alappal nem hivatkozhat a szerződés létre nem jöttére. Alaposnak találta az alperes védekezését azzal kapcsolatban, hogy az autókereskedésnek a szerződést aláíró alkalmazottja az alperes ügyleti képviselőjeként járt el. Utalt arra, hogy ügyleti képviselői jog

hiányában a szerződés az alperes utólagos, a Ptk. 221.§ (1) bekezdése szerinti jóváhagyásával létrejötnék tekintendő.

11. Rámutatott, hogy a Kúria 2/2014. PJE határozatára figyelemmel a főszolgáltatás körébe tartozó árfolyamkockázatról való tájékoztatás tisztességtelensége csak akkor állapítható meg, ha az általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó számára annak tartalma a szerződéskötéskor - figyelemmel a szerződés szövegére, valamint a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatásra is - nem volt világos, nem volt érthető. A tájékoztatás megfelelőségének vizsgálata során a Kúria 6/2013. számú PJE határozata alapján a deviza alapú kölcsönszerződés fogalma kiterjed a deviza alapú hitel- és pénzügyi lízingszerződésekre is. A két hivatkozott PJE együttes értelmezéséből következően az alperes ugyan helytállóan hivatkozott arra, hogy önálló okiratba foglaltan nem terhelte őt a Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdése szerinti, az árfolyamváltozás kockázatával kapcsolatos tájékoztatási kötelezettség, de a Ptk. 209. § (2) bekezdése és 205. § (3) bekezdése alapján az árfolyamkockázatról a fogyasztót tájékoztatni volt köteles.
12. A Kúria devizahiteles pereket vizsgáló Konzultációs Testülete 2019. április 10-i összefoglalójának 4 és 6. pontjára utalva rámutatott, hogy nem minősül megfelelő tájékoztatásnak, ha az árfolyamkockázat viselése csak kikövetkeztethető a szerződés egyes rendelkezéseiből, vagy több különböző okiratban (pl. ÁSZF, üzletszabályzat, hirdetmény) szereplő rendelkezések együttes értelmezése alapján. Önmagában az, hogy maga a fogyasztó nem járt el kellő körültekintéssel, nem zárja ki, hogy a fogyasztó arra hivatkozzék, hogy a pénzügyi intézmény nem, vagy nem megfelelően tett eleget a tájékoztatási kötelezettségének. Annak megítélésénél, hogy a fogyasztó kellő körültekintéssel járt-e el, amikor nem kért a pénzügyi intézménytől további tájékoztatást, figyelemmel kell lenni a szerződés átlagos fogyasztó számára esetleg félreérthető, homályos, bonyolult megfogalmazására is.
13. A törvényszék az elsőfokú eljárásban felvett tanúvallomás alapján nem látta bizonyítottnak, hogy a felperes az írásbelit meghaladó további tájékoztatást kapott volna, ezért az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatással kapcsolatban a finanszírozási kérelmet, az egyedi lízingszerződést és az annak elválaszthatatlan részét képező üzletszabályzatot vizsgálta. Megállapította, hogy az árfolyamkockázattal kapcsolatos egyéb kikötéseket sem a finanszírozási kérelem, sem maga az egyedi lízingszerződés nem tartalmaz.
14. Az elsőfokú ítélet szerint az üzletszabályzat I.6., I.12., I.16., I.17., és I.18. a), b), c) pontjainak rendelkezéseiből egyértelműen nem tűnik ki, hogy a fogyasztóra hátrányos árfolyamváltozásnak nincs felső határa, a törlesztő részlet akár jelentősen is megemelkedhet, valamint az sem, hogy az árfolyamváltozás lehetősége valós, az a hitel futamideje alatt is bekövetkezhethet, az nem elhanyagolható mértékű kockázatot jelent, és nem csak elhanyagolható mértékben növelheti a törlesztő részleteket. A törvényszék ezt meghaladóan alaposnak találta azt a felperesi álláspontot is, hogy az árfolyam változásával kapcsolatos rendelkezések a szerződésben, illetve az üzletszabályzatban több különböző helyen is megjelentek. A mozaikszerű tájékoztatás alkalmatlan volt arra, hogy a felperesnek valós képet adjon az általa vállalt kockázatról. Az alperesnek az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatása nem felelt meg a 2/2014. PJE határozatában és a 6/2013. PJE határozatában foglaltaknak, illetve az Európai Bíróság ebben a kérdésben irányadó joggyakorlatának sem. Az elsőfokú bíróság erre tekintettel állapította meg az egész szerződés semmisségét a Ptk.209. § (1) és a Ptk. 209./A. § (2) bekezdése alapján az.

15. Az elsőfokú ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, amiben elsődlegesen annak megváltoztatását, a felperes keresetének elutasítását, másodlagosan hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság újabb tárgyalásra és újabb határozat hozatalára utasítását, a felperes perköltségben való marasztalását kérte.
16. Arra hivatkozott, hogy a 6/2013. PJE alapján az árfolyamváltozásból eredő kockázat kölcsönbevevőkre történő áthárítása nem volt ellentétes a társadalom általános erkölcsi megítélésével. Hangsúlyozta, hogy a szerződés részévé vált üzletszabályzat I.17. és I. 18. pontja valamint annak teljes VIII. fejezete tartalmaz olyan rendelkezéseket, amelyekből arra lehet következtetni, hogy az árfolyamváltozás hatásait felperesnek kell viselnie. Az üzletszabályzat első fejezetében feltüntetésre került minden olyan lényeges fogalom-meghatározás, információ és magyarázat, amely segíti a fogyasztót az abban alkalmazott kifejezések és rendelkezések könnyebb megértésében, így a választott finanszírozási konstrukció megismerésében, ide értve az árfolyamváltozásból eredő fizetési kötelezettségek teljesítésének módját és mértékét is. A tájékoztatás körében releváns szerződéses kikötések nyelvtanilag is világosak és egyértelműek. A lízingszerződés egyetlen pontjából sem következik az, hogy a felperes ne lenne köteles viselni az árfolyamváltozás kockázatát. vagy annak bármiféle korlátja lenne. Az üzletszabályzat I.17. pont kifejezetten tartalmazza a rendkívüli árfolyamesemény fogalmát, mely egy szélsőséges árfolyamváltozás lehetőségét is megjeleníti. Kiemelte, hogy a Kamatváltozás II. üzletszabályzati pont megszövegezéséből egyértelműen megállapítható, hogy a Kölcsönbevevőnek árfolyamváltozást kell fizetnie, amelynek nincs felső határa. Az alperes zárójelben a helyes kifejezést feltüntette, ezért a fogyasztó sem juthatott más következtetésre, mint hogy ez a pont az árfolyamváltozás viselésére vonatkozó rendelkezés. A perben kihallgatott tanú úgy nyilatkozott, hogy a felperest szóban tájékoztatta az árfolyamváltozásról. A felperesnek lehetősége volt arra is, hogy a szerződés magával vigye, tanulmányozza és csak ezt követően írja alá.
17. A tájékoztatási kötelezettségnek az árfolyamváltozás lehetőségére kellett kiterjednie, és arra, hogy annak milyen hatása van a törlesztő-részletekre. E követelménynek a tanú nyilatkozata. a szerződés és az annak elválaszthatatlan részét képező üzletszabályzat világosan megfelel. Előadta, hogy a Pécsi Ítéltábla Pf.V.20.049/2017/4. számú végzésében kifejtettek szerint életszerűtlen lett volna, ha felperes úgy választja ki az árfolyamváltozás elszámolási módját, hogy nincs tisztában az árfolyamkockázat mibenlétével és hatásával. Hivatkozott a Fővárosi Törvényszék 13.G.40.660/2018/24. számú ítéletére, ami a perbelivel egyező tájékoztatással kapcsolatban azt állapította meg, hogy az alapján az átlagosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó képes volt felismerni a perbeli lízingszerződésből rá háruló kockázatot, azt értékelni tudta akként, hogy az a saját pénzügyi, gazdasági körülményeire milyen kihatással van. A Fővárosi Ítéltábla 20.Gf.40.594/2018/8-I. számú ítélete a perbelivel azonos szerződési konstrukciót és tájékoztatást ugyancsak megfelelőnek találta. A BDT 2016.3457. számú döntés szerint nem kifogásolható az sem, hogy a kockázatfeltárására magában a szerződésben került sor. A Debreceni Ítéltábla Pf.II.20.219/2018/5. számú ítéletére utalva hangsúlyozta, hogy a támadott ítéletben írtaktól eltérően önmagában nem teszi a szerződést nehezen érthetővé az sem, ha az egyébként világos és egyértelmű rendelkezések az általános szerződési feltételek külön pontjaiban szerepelnek.
18. A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte annak helyes indokai alapján. Kiemelte, hogy az információs hátrányban lévő fogyasztó számára a pénzügyi szolgáltató pontos, érthető és világos tájékoztatást köteles adni. Az elsőfokú eljárásban előadottakkal egyezően hivatkozott arra, hogy az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatásnak

milyen minimális tartalommal kell rendelkeznie. Kiemelte, a tájékoztatásnak alkalmasnak kell lennie arra, hogy az alapján a fogyasztó a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt -esetlegesen jelentős - következményeket is értékelni tudja. fenntartotta, hogy a perbeli tájékoztatás nem felel meg az azzal szemben támasztott követelményeknek. Fenntartotta, hogy szóban sem hangzott el feléje az árfolyamkockázatra vonatkozó megfelelő tájékoztatás, az alperes nem bocsájtotta a felperes rendelkezésére e körben valamennyi, releváns információt. A szerződés semmilyen számítási metodikát nem tartalmaz arra vonatkozóan, hogyan számítható ki a törlesztő részleten belül a tőke és a kamat összege. Az alperes nem tájékoztatta a felperest sem a CHF iránti kereslet növekedésének az árfolyamra gyakorolt hatásáról, sem arról, hogy a CHF úgynevezett menekülődeviza.

19. A szerződés megtévesztő, mert forintban meghatározott fix összegű törlesztő részleteket tartalmaz, ehhez képest a deviza alapú konstrukció lényegével kapcsolatban a felperes semmilyen tájékoztatást nem kapott. A perben az alperesnek kellett volna igazolnia, hogy a felperesnek elegendő idő állt rendelkezésére a szerződés aláírását megelőzően a kockázatok mérlegelésére, a bizonyítási kötelezettségének azonban az alperes nem tett eleget. Előadta hogy a 93/13. EKG Irányelv 5. cikkéből következően nem elegendő, hogy az alperes az üzletszabályzatot megismerhetővé tette. A Ptk. 205/B.§-ára hivatkozva kifejtette, hogy az alperesnek az írásba foglalt szerződésben kellett volna feltüntetnie a konkrét kölcsön lényeges tartalmát meghatározó valamennyi feltételt. Az egyedi szerződésnek az üzletszabályzat megismerésével kapcsolatos szabványzáradéka nem alkalmas annak bizonyítására, hogy az üzletszabályzat a szerződés részévé vált.
20. Az árfolyamkockázatról való tájékoztatásnak egy okiratban -és nem több szerződéses rendelkezés együttes értelmezésének eredményeként - kell megjelennie. Az általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó felperes számára a szerződéskötéskor nem volt világos, érthető, hogy az árfolyamváltozás hatására a törlesztő részletek összege korlátlanul megemelkedhet, annak nincs felső határa, továbbá, hogy az árfolyamváltozás lehetősége valós, az a futamidő alatt bekövetkezhet. A tájékoztatás nem felelt meg sem az EUB C-51/17. számú ítélete szerinti követelményeknek, sem az EUB C-126/17., sem az EUB C-227/18. számú ítéletben írtaknak. Hivatkozott arra, hogy a fellebbezési ellenkérelmében felsorolt egyedi ügyekben hozott ítéletek a nem megfelelő tájékoztatás miatt a szerződés teljes érvénytelenségét állapították meg.
21. Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást azzal egészíti ki, hogy az üzletszabályzat VIII. 1. pontja szerint a lízingszerződés futamideje a felek minden egyéb külön jognyilatkozata nélkül meghosszabbodik a kamatváltozás II. megfizetésére rendelkezésre álló fizetési határidő időpontjáig. A VIII. 2. pont az esedékessé vált lízingdíjakra jutó kamatváltozás II. megfizetésével kapcsolatban tartalmazott rendelkezéseket. A VIII. 3. pont szerint rendkívüli árfolyam esemény bekövetkezte esetén a lízingbeadó jogosult az esedékessé vált lízingdíjakra jutó kamatváltozás II-t, a rendkívüli árfolyamesemény bekövetkeztét követően a lízingszerződés futamidejének lejártát megelőzően kiterhelni.
22. Az így kiegészített tényállás alapján az ítélet tábla az elsőfokú közbelső ítéletet annak megfellebbezett részében bírálta felül [1952. évi III. törvény (Pp.) 253. § (3) bekezdés] és megállapította, hogy a fellebbezés az alábbiak szerint nem alapos.

23. Az elsőfokú bíróság a szükséges körben lefolytatott bizonyítás alapján helyes tényállást állapított meg és abból helytálló jogi következtetésre jutott. Oszítja az ítéletábra a törvényszék álláspontját azzal kapcsolatban, hogy a perbeli szerződés fogyasztói szerződés. Helytálló az is, hogy a 6/2013. PJE 1. és 3. pontjából következően az alperesnek tájékoztatnia kellett a felperest az ügyletkötést megelőzően az árfolyamkockázat mibenlétéről. A fellebbezésben és a fellebbezési ellenkérelemben írtakra figyelemmel az ítéletábra az alábbiakat tartja szükségesnek kiemelni:
24. A tájékoztatás időbeliségével kapcsolatban a felperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy az egyedi szerződést és az üzletszabályzatot az ügyletkötést megelőzően kellő mélységben nem ismerhette meg. A perben meghallgatott tanú kifejezetten úgy nyilatkozott, a felperesnek lehetősége lett volna a szerződéstervezetet magával vinni és áttanulmányozni annak aláírása előtt. A felperes személyes meghallgatása során azt adta elő, a forintalapú ügyletkez képest kedvezőbb ajánlatra tekintettel az alperestől kapott iratokat csak átfutotta. Ebből következően a felperes alappal nem hivatkozhat arra, hogy a tájékoztatásra olyan időben került sor, hogy a szerződés aláírását megelőzően az abból megismert kockázatokat nem mérlegelhette.
25. Oszítja az ítéletábra az elsőfokú bíróság álláspontját azzal kapcsolatban, hogy az árfolyamkockázatról való tájékoztatási kötelezettségének az alperes úgy is eleget tehetett, hogy a tájékoztatást nem külön okirat, hanem az egyedi szerződés és az annak részét képező üzletszabályzat tartalmazta. Az alperes alaptalanul hivatkozott fellebbezésében arra, hogy az elsőfokú eljárásban meghallgatott tanú vallomása alapján az állapítható meg, az írásba foglaltakat meghaladóan a felperes további, szóbeli tájékoztatást kapott az árfolyamkockázattal kapcsolatban. A tanú a perbelihez hasonló szerződéskötésekkel kapcsolatban arról számolt be, arról tájékoztatta az ügyfeleket, hogy a CHF nagyon stabil deviza. Vallomásából megállapíthatóan a tanú nem volt tisztában azzal, hogy az üzletszabályzat általános szerződési feltételnek minősül. A tanú úgy nyilatkozott, az árfolyamkockázatról biztosan beszélt az ügyfelekkel, míg az árfolyamváltozás II-vel kapcsolatban nem emlékszik arra, hogy tájékoztatást adott volna. Az elsőfokú bíróság azt is helyesen állapította meg, hogy az üzletszabályzat és hirdetmény általános szerződési feltételként a szerződés részévé vált. A felperes a szerződés aláírásával egyértelműen és kifejezetten elismerte, hogy az üzletszabályzatot megismerte, azt magára nézve kötelezőnek fogadja el. A teljes bizonyító erejű magánokiratba [1952. évi III. törvény (Pp.) 196. § (1) bekezdés b) pont] foglalt kölcsönszerződéssel szemben a felperesnek kellett volna bizonyítania, hogy az általános szerződési feltételek nem voltak ismertek számára a szerződéskötés időpontjában. A felperes azonban e bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget. Mindezek alapján a törvényszék helyesen járt el, amikor az árfolyamkockázatról való tájékoztatás tartalmát illetően az egyedi szerződést és az üzletszabályzatot vizsgálta. A felperes fellebbezési ellenkérelmében alaptalanul hivatkozott a 93/13/EGK Irányelv 4. cikkében és 5. cikkében, valamint a Ptk. 205/B. §-ában írtakra. A Ptk. 205/B. § (2) bekezdése szerinti körülményt a felperes sem az első-, sem a másodfokú eljárásban nem adott elő, azt pedig nem vitatta, hogy a szerződéskötést megelőzően az üzletszabályzat és a hirdetmény megismerhető volt a számára. Sem a hivatkozott Irányelv, sem a Ptk. hivatkozott rendelkezése nem ír elő e körben további olyan kötelezettséget a pénzügyi intézmény részére, amit az alperes ne teljesített volna.
26. Mind a felperes, mind az alperes az első-és másodfokú eljárás során hivatkozott a saját kérelmét alátámasztó, egyedi ügyekben hozott bírósági határozatokra. Az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatás megfelelőségének vizsgálata minden ügyben folyamatosan elvégzendő.

Az EUB határozataiban is kimutathatóan egyre mélyebben kibontott értelmezés tükrében kell állást foglalni abban a kérdésben, hogy az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatás az azzal szemben támasztott követelményeknek maradéktalanul eleget tett-e.

27. Oszttja az ítélet tábla a törvényszék érdemi álláspontját azzal kapcsolatban, hogy az árfolyamkockázatról való tájékoztatás nem volt megfelelő. Az elsőfokú ítéletben kifejtettek mellett a fellebbezésben és a fellebbezési ellenkérelemben írtakra figyelemmel az ítélet tábla szükségesnek tartja kiemelni, hogy az alperes által ezzel kapcsolatban meghivatkozott az egyedi szerződésben az árfolyamkockázat II-vel kapcsolatos kitétel, valamint az üzletszabályzat I.6., I.10., I.11., I.12. c), I.13., I.15., I.16., I.18., II.4., III. 1.f) pontja, nem tesz eleget az EUB C-26/13. számú, az EUB C-51/17., az EUB C-126/17. és az EUB C-186/16. számú ítéletben foglaltak követelményeknek. Ugyanez állapítható meg az üzletszabályzatnak az elsőfokú ítélet indokolásában részletesen nem ismertetett VIII. pontjával kapcsolatban.
28. Az EUB C-26/13. számú ítélet rendelkező rész 2. pontja szerint a 93/13/EGK irányelv 4. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az árfolyamkockázattal kapcsolatos feltételnek világosnak és érthetőnek kell lennie. E követelményen pedig nem kizárólag azt kell érteni, hogy az érintett feltétel nyelvtani szempontból kell, hogy érthető legyen, hanem annak tájékoztatást kell nyújtania átlátható jelleggel a szerződésben meghatározott külföldi pénznem átváltási mechanizmusának konkrét működéséről, az e mechanizmust és a kölcsön folyósítását meghatározó többi feltételben előírt mechanizmus közötti viszonyról oly módon, hogy a fogyasztónak módjában álljon egyértelmű és érthető szempontok alapján értékelni a számára ebből eredő gazdasági következményeket.
29. Az EUB C-126/17. számú ítélet 29. pontja alapján az átláthatóság követelményét kiterjesztően kell értelmezni. Az EUB C-51/17. számú ítélet 73-76. pontjaiból következően a tájékoztatásnak alkalmasnak kell lennie arra, hogy a kölcsönfelvevő tájékozott és megalapozott döntést hozhasson. A tájékoztatásnak ki kell terjednie legalább a kölcsönfelvevő lakóhelye szerinti tagállam fizetőeszköze súlyos leértékelődésének és a külföldi kamatlábak emelkedésének a törlesztő részletekre gyakorolt hatására (74. pont). A kölcsönfelvevőnek egyrészt világos tájékoztatást kell kapnia arról, hogy a deviza alapú kölcsönszerződés aláírásával bizonyos mértékű árfolyamkockázatot vállal, amely gazdaságilag nehezen viselhetővé válhat, amennyiben az a pénznem, amelyben jövedelmét kapja leértékelődik, azon devizához képest, amelyben a kölcsönt nyújtották. Másrészt a banknak fel kell hívnia figyelmet az átváltási árfolyam lehetséges változásaira és a devizában felvett kölcsönrel összefüggő kockázatokra (75. pont). További követelmény, hogy a fogyasztó számára ténylegesen lehetőséget kell biztosítani arra, hogy a szerződés összes feltételeit megismerhesse (76. pont). Az EUB C-51/17. számú ítélet utal az EUB C-186/16. számú ítéletre, ami az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatással szemben megfogalmazott átláthatóság követelményét akként értelmezi, hogy az érthető megfogalmazásnak a tájékoztatás abban az esetben felel meg, ha az feltünteti azon mechanizmus konkrét működését is, amelyre az érintett feltétel utal, valamint adott esetben az e mechanizmus és a többi feltételben előírt mechanizmus közötti viszonyt, vagyis a tájékoztatásnak ki kell térnie a fogyasztó kötelezettségvállalását esetlegesen befolyásoló, valamennyi olyan tényezőre, amely révén felmerheti, különösen az általa felvett hitel teljes költségét. A fogyasztónak a tájékoztatás alapján képesnek kell lennie arra, hogy felmérje e költségeket, a hitelszerződésnek említést kell tennie a szerződés tárgyát képező szolgáltatások jellegénél fogva elengedhetetlennek tekintett információkról (44. és 47. pont). Az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatás tisztességtelensége azért állapítható meg, mert az általános szerződési feltételek

megfogalmazása, elhelyezése kizárták annak a lehetőségét, hogy az általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó a reális kockázatot felismerje. Ezt erősíti az a körülmény is, hogy az árfolyamváltozást az alperes megtévesztő módon kamatváltozásként tüntette fel az üzletszabályzatban. Ezen nem változtat az a körülmény sem, hogy az üzletszabályzat I.18. c) pontja zárójelben feltüntette az „árfolyamkockázat” kifejezést. A kettős elnevezés nem az átláthatóságot segítette elő. E körben értékelendő az is, hogy az alperes ügyleti képviselőjeként eljáró tanú sem tudta - az alperes perbeli előadásával ellentétben - az árfolyamváltozás II-t egyértelműen azonosítani az árfolyamkockázattal.

30. Az alperesi árfolyamkockázatról való tájékoztatás egyáltalán nem mutatta be az árfolyamkockázat mechanizmusát. Az üzletszabályzatnak az e körben hivatkozott pontjai nem mutatták be világosan és átláthatóan a fogyasztó számára, hogy az árfolyamkockázatot nemcsak a forintnak svájci frankhoz viszonyított leértékelődése jelenti, hanem annak részét képezi a deviza kamatláb változása is (EUB C-51/17. számú ítélet 74. pont). A tájékoztatás nem tér ki arra, hogy akár az árfolyamváltozás, akár a deviza kamatláb változás egyenes, lineáris összefüggésben áll-e a törlesztőrészletek növekedésével, a fogyasztóra rótt gazdasági következményekkel, vagy ezek a hatások összeadódnak, kumulatívak, adott esetben nem egyenesen arányosak a bekövetkezett változás mértékével. Nem tér ki arra sem a tájékoztatás, hogy a törlesztőrészletek forintban megfizetendő ellenértékének jelentős mértékű növekedése korlátlan, vagy korlátos-e. A felperes nem lehetett tisztában az írásbeli tájékoztatás alapján az árfolyamkockázat tényleges mibenlétével. A tájékoztatás nem tette lehetővé, hogy a fogyasztó értékelje a leértékelődésnek a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt konkrét gazdasági következményeit is.
31. Az alperes által alkalmazott árfolyamkockázatról való tájékoztatás az EUB ítéleteiben kifejtettekhez képest nem felel meg az egyértelműség, világosság és átláthatóság követelményének. Helytállóan hivatkozott az első-és másodfokú eljárásban a felperes arra is, hogy a hitelező az árfolyamkockázatról való tájékoztatást az üzletszabályzat több különböző fejezetében és alpontjában helyezte el, így a tájékoztatás tényleges és valós tartalmának a feltárásához és megértéséhez az üzletszabályzat hivatkozott pontjainak összevetésére és együttes értelmezésére volt szükség. Az üzletszabályzatban elszórva szereplő tájékoztatás nem volt alkalmas arra, hogy a felperes az árfolyamkockázat valós tartalmát felismerje, tekintettel arra, hogy az alperes nem hívta fel a felperes figyelmét az egyes szerződési rendelkezések közötti összefüggésekre.
32. Mindezek alapján elsőfokú közbenső ítéletet az ítélőtábla az 1952. évi III. törvény (Pp.) 253. § (2) bekezdés alapján helybenhagyta. A peres feleknek a másodfokú eljárásban felmerült költségeit a 32/2003 (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (1), (2), (5) és (6) bekezdése alapján állapította meg, valamint figyelemmel volt arra, hogy az alperes a fellebbezésén 48.000 forint illetéket lerótt.

Győr 2020. április 1.

dr. Zámbo Tamás sk.
a tanács elnöke

. Szalay Róbert sk.
előadó bíró

. Szabó Péter sk.
bíró

